

Natura 2000-handleplan 2016–2021

Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord

Natura 2000-område nr. 66

Habitatområde H59

Fuglebeskyttelsesområde F41

Titel: Natura 2000-handleplan 2016-2021. Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord
Udgiver: Ringkøbing-Skjern Kommune
År: 2017
Forsidefoto: Ringkøbing-Skjern Kommune
Kort: © Ringkøbing-Skjern Kommune, Naturstyrelsen

Må citeres med kildeangivelse.

Ringkøbing-Skjern Kommune

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	4
Baggrund	5
Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan	5
Behov for indsatser	6
Indsatser fordelt på aktør	6
Prioritering af den forventede indsats	7
Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	7
Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner	8
Bilag 2: Indsatsprogram og sammendrag af den statslige Natura 2000-plan	11
Bilag 3: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag	12
Bilag 4: Kortbilag.....	13

Resumé

Handleplanen for Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021.

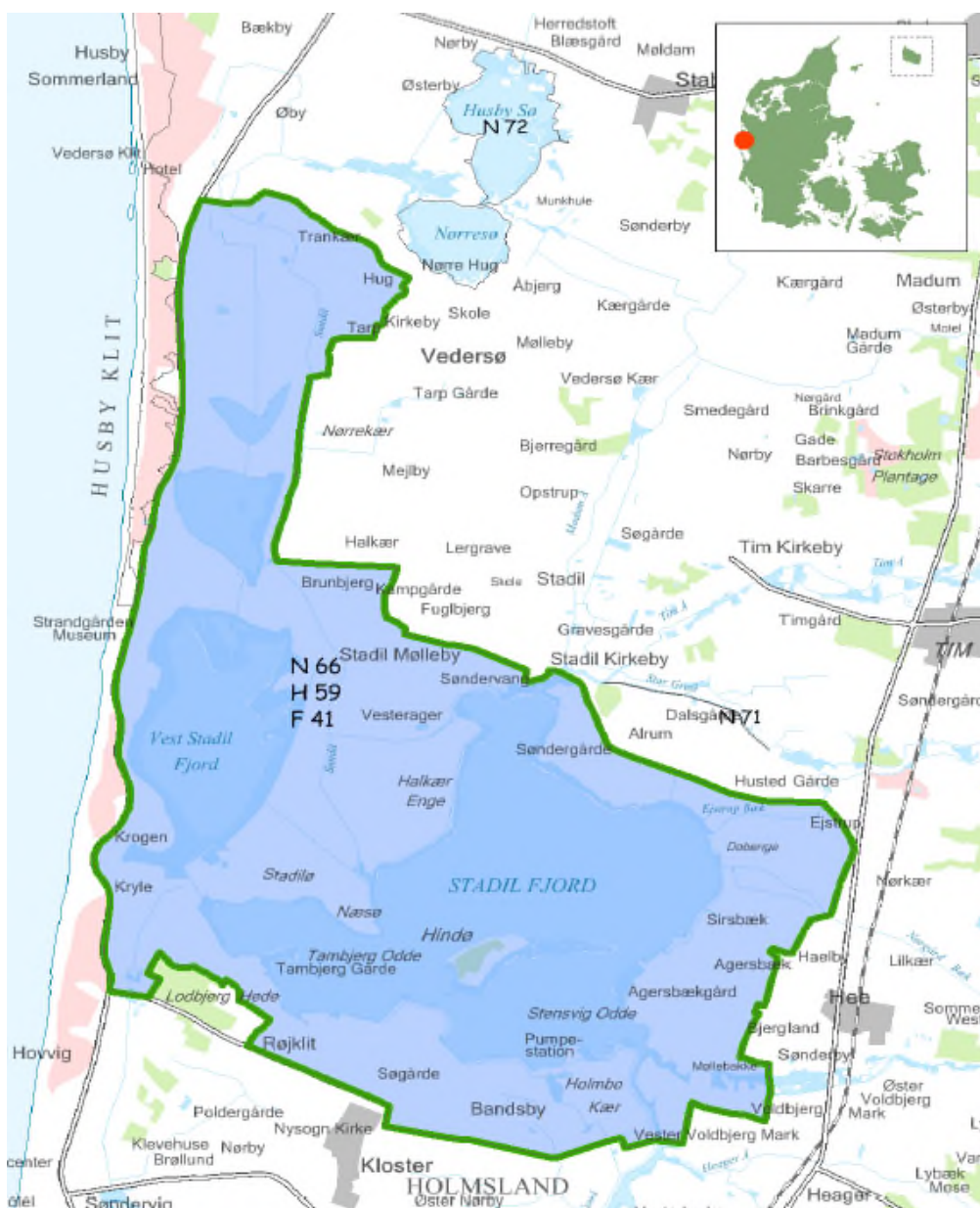
Målet er at bevare og fremme bestandene af de fuglearter, området er udpeget for at beskytte.

Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem NaturErhvervstyrelsen.

Indsatsen i denne planperiode er især rettet mod pleje og afgræsning af klitnaturtyper og heder samt bekæmpelse af ikke-hjemmehørende arter.

Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem NaturErhvervstyrelsen.

Oversigtskort:

Figur 1. Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H59 (grøn afgrænsning) og fuglebeskyttelsesområde F41 (blå farve).

Baggrund

Miljøstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021. Natura 2000-planerne kan ses på Miljø- og Fødevarerministeriets [hjemmeside](#).

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Ringkøbing-Skjern Kommune på grundlag af Natura 2000-plan for Natura 2000-område 66, Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord. I forbindelse med udarbejdelsen har Naturstyrelsen bidraget med oplysninger om de statslige arealer indenfor området.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Planlægningen for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer varetages dog af Miljøstyrelsen og gennemføres hvert 12. år. Skovhandleplaner 2010-21 gælder således fortsat. Kommunerne og Miljøstyrelsen er hver især ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af år 2021.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-område, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne drifts- og plejeplaner. Staten ønsker selv at udarbejde drifts- og plejeplaner for egne arealer. Et resumé af denne plan med beskrivelse af indsatsen er samlet i bilag 1.

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017), bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016) og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (bekendtgørelse nr. 946 af 27. juni 2016).

Den kommunale handleplan skal ifølge lovgivningen indeholde:

- En prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag
- De forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Naturstyrelsen og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er gennemført.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

De kommunale handleplaner skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen, for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen, og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner.

Den kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (lov nr. 1533 af 10. december 2015). For samtlige statslige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Handleplanerne har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede Natura 2000-planer. Da handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, har Ringkøbing-Skjern Kommune truffet afgørelse om, at der ikke er behov for en fornyet miljøvurdering.

Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan

De kommunale handleplaner for første planperiode har været gældende siden udgangen af 2012. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanen for planperioden 2010-2015.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke haft mulighed for at gennemføre projekter i området.

Nedenstående tabel viser en oversigt over de realiserede projekter inden for Natura 2000-området, som er finansieret gennem landdistriktsmidler.

Table 1. Følgende projekter er finansieret gennem landdistriktsmidler:

Areal med plejerelevante miljøtilsagn	
Natura 2000-område nr. 66	
Tilsagnstype	Samlet areal (ha)
1. Græsning/slæt	611
2. Forberedelse til græsning	0
3. Rydning	0
4. Samlet areal med plejetiltag	611
Hydrologiprojekter, forundersøgelse	0
Hydrologiprojekter, realisering	0

Arealopgørelse over tilskud fra landdistriktsmidler til naturforbedring og naturpleje i området.

Behov for indsats

Natura 2000-planen for Natura 2000-område 66, Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord, beskriver de konkrete mål for indsatsen. Indsatsprogrammet og sammendrag af den statslige Natura 2000-plan kan ses i bilag 2, mens naturtyper og arter på udpegningsgrundlag fremgår af bilag 3. På baggrund af dette har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag. Hvor igangsatte indsats fra handleplanen for planperioden 2010-2015 ikke er gennemført i sin helhed, indgår den udestående indsats i opgørelsen over behovet for konkrete forvaltningstiltag.

Table 2. Behov for forvaltningstiltag for naturtyperne*

Forventede forvaltningstiltag og metoder		Skøn over behov:
		Ny indsats
Lysåbne naturtyper*	Rydning af uønsket opvækst af invasive arter på grå/grøn klit	Op til 2 ha
	Græsning eller høslæt	Op til 2 ha

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne drifts- og plejeplaner. Se bilag 1.

Dele af Natura 2000-området er ejet af staten. Naturstyrelsen udarbejder driftsplanen for disse områder i overensstemmelse med Natura 2000-planen. Et resumé af planen findes i bilag 1.

Indsats fordelt på aktør

I Natura 2000-planens indsatsprogram er der retningslinjer, hvor der er behov for en nærmere afklaring af, hvem der følger op på retningslinjerne. Det vurderes, at der ikke er behov for en nærmere fordeling af indsatserne mellem kommunen og staten for de enkelte retningslinjer i Natura 2000-planens indsatsprogram.

Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planerne 2016-2021 har fokus på:

- Sikring af naturpleje
- færdiggørelse og sikring af indsats fra planperioden 2009-2015
- sammenhæng i naturen
- levesteder for ynglefugle og bekæmpelse af invasive arter.

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden skal ske på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete forvaltningstiltag (se tabel 2).

I Ringkøbing-Skjern Kommune forventes det, at lodsejere med naturtyper, som trænger til pleje, vil blive oplyst om mulighederne for pleje af deres naturarealer. Kontakten forventes at ske ved direkte henvendelse, med information om støtteordninger og plejemuligheder. Kontakten vil ske løbende i hele planperioden.

Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes hensigt at planlægge og udføre projekterne som vist i tabel 3, og i den forbindelse tager kommunen en række initiativer for at inddrage lodsejere og andre interessenter i projekterne.

Tabel 3 viser kommunens plan for interessentinddragelse, men der kan ske ændringer hvis det ønskes af lodsejerne, eller hvis andre forhold taler for det.

Tabel 3. Forventet plan for interessentinddragelse

Projekt navn	Initiativ	Tidsplan	Kommune
Dialog med Grønt Råd om indsatser og projektstatus	Kommunen afholder møder 2-3 gange årligt	Ved opstart af planperioden og efterfølgende efter behov.	Ringkøbing-Skjern Kommune
Drøftelse med landbrugets organisationer	Efter behov i hele planperioden	Hele planperioden	Ringkøbing-Skjern Kommune
Personlig henvendelse til lodsejere	Personlig kontakt til berørte lodsejere om muligheden indsatser, enten støttet af Naturerhverv, Life-projekter eller af kommunen	Hele planperioden	Ringkøbing-Skjern Kommune

Projekterne gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive, hvornår projekterne fysik bliver udført. Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner

Resumé af drifts- og plejeplan for Naturstyrelsens arealer

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område nr. 66 Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord.

Natura 2000-området består af et habitatområde og et fuglebeskyttelsesområde. Området er karakteriseret ved sine fire store vandflader. Det drejer sig om selve Stadil Fjord og de tre svagt brakke Søndre-, Mellem- og Nordre Dyb, der tilsammen udgør Vest Stadil Fjord. Området udgør et meget vigtig raste- og fourageringsområde for en lang række træk- og ynglefugle. Stadil Fjord afvander til Ringkøbing Fjord via Vonåen. Den vestlige del af habitatområde H59 grænser op til Vesterhavet med Husby Klit liggende imellem området og havet. Udpegningsgrundlaget er forskellige lysåbne naturtyper – bl.a. surt overdrev, klithede, grå/grøn klit, våd og tør hede samt kransnålalge-sø. Desuden er arterne odder, hav- og bæklampret og vandranke udpegningsarter for H59. Området består også af store stranengs- og rørskovarealer, der er vigtige for de arter der udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F41 – se listen nedenfor. Naturstyrelsen forvalter 1050 ha i området.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På SVANAs hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Tabel I: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
	naturtype	Total
	2140 Klithede	0,6
	4030 Tør hede	2,1
	4010 Våd hede	1,4
Hovedtotal		4,1

Indsats for de lysåbne naturtyper

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for de lysåbne naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Tabel II: Plejemål for lysåbne naturtyper

Målsatte habitatnaturtyper (ha)				
		Naturtype	Målsætning	Total
Eksisterende habitatnatur	2140	Klithede	Sikring af naturtypen	0,6
			Naturtypebevarende pleje	0,6
	4010	Våd hede	Sikring af naturtypen	1,4
	4030	Tør Hede	Sikring af naturtypen	2,1

Tabel III: Planlagte løbende plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)				Omfattet af eksisterende planlægning	Total
		Naturtype	Plejetiltag		
Eksisterende habitatnatur	2140	Klithede	Bekæmpelse af andre problemarter	Eksisterende	0,6
			Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	0,6
	4010	Våd hede	Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	1,4
	4030	Tør hede	Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	2,1

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets lysåbne naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget.

Tabel IV: Mål for arter

Målsatte arter (antal)			
Art	Navn	Målsætning	Total
A037	Pibesvane	Sikring af artens levested	1
A040	Kortnæbbet Gås	Sikring af artens levested	1
A043	Grågås	Sikring af artens levested	1
A052	Krikand	Sikring af artens levested	1
A119	Plettet Rørvagtel	Sikring af artens levested	1
A139	Pomeransfugl	Sikring af artens levested	1
A197	Sortterne	Sikring af artens levested	1

Tabel V: Planlagte artsplejetiltag for arter *udover* plejetiltagene for de lysåbne naturtyper

Indsatser for arter (antal)			
Art	Navn	Indsatsstype	Total
A037	Pibesvane	Ingen indsats i perioden aht. art alene	1
A040	Kortnæbbet Gås	Ingen indsats i perioden aht. art alene	1
A043	Grågås	Begrænsning af prædation	1
A052	Krikand	Ingen indsats i perioden aht. art alene	1
A119	Plettet Rørvagtel	Begrænsning af prædation	1
A139	Pomeransfugl	Ingen indsats i perioden aht. art alene	1
A197	Sortterne	Begrænsning af prædation	1

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at:

I dette Natura 2000 område er der særlig fokus på, at Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (Nordre Dyb, Mellem Dyb, Søndre Dyb) opnår og fastholder en god naturtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet, og at vandområderne fortsat har eller får en artsrig undervandsvegetation, der bl.a. tilfredsstiller livsbetingelserne for forekomsterne af flere arter trækkende vandfugle. Der sikres fortsat velplejede og uforstyrrede raste- og fourageringspladser (enge) for ænder og gæs på udpegningsgrundlaget.

Plettet rørvagtel sikres gode ynglemuligheder og den lille ynglekoloni af sortterner sikres fortsat gode forhold i yngleområdet og om muligt et begrænset prædationstryk.

Vandranke sikres de bedst mulige betingelser for udbredelse og vækst.

Områdets *klithede* og de truede naturtyper *overdrev* og *våd hede* prioriteres højt og sikres en god-høj naturtilstand og en stabil eller stigende forekomst i området.

Ligeledes prioriteres levesteder for de nationale ansvarsarter grågås, kortnæbbet gås, krikand, pibesvane, sangsvane og spidsand.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Bilag 2: Indsatsprogram fra den statslige Natura 2000-plan

Generelle retningslinjer

- 1.1 Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
- 1.2 Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje.
- 1.3 Der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets arter.
- 1.4 Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper.
- 1.5 Hydrologiprojekter finansieret via landdistriktsprogrammet, igangsatte Life-projekter og udvidelse/sikring af levesteder fra Natura 2000-planen 2010-15 afsluttes.
- 1.6 Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats

Område specifikke retningslinjer

- 2.1 Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtypen grå/grøn klit med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.
- 2.2 Kommunen og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på *våd hede*, *surt overdrev* og grågås, kortnæbbet gås, krikand, pibesvane, plettet rørvagtel, pomeransfugl, sangsvane, sortterne, spidsand, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning).

Bilag 3: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område bestående af habitatområde H59 og fuglebeskyttelsesområde F41.

Naturtyper på udpegningsgrundlaget med angivelse af arealet for de kortlagte, terrestriske naturtyper*

Naturtype nr.	Naturtype navn	ha
1150	Lagune	-
2130	Grå/grøn klit	2.26
2140	Klithede	4.89
3130	Søbred med småurter	-
3140	Kransnålalge-sø	-
3150	Næringsrig sø	-
3260	Vandløb	-
4010	Våd hede	1.44
4030	Tør hede	2.16
6230	Surt overdrev	11.85
7230	Rigkær	-
I alt*		22.6

* Omfatter ikke offentlige arealer hvor ejeren gennemføre Natura 2000-planen i egen drifts og plejeplan. Fordelingen af de offentligt ejede og ikke-offentligt ejede arealer kan ses på <http://miljoegis.mim.dk/spatialmap?&&profile=natura2000planer2-2016>

Arter på udpegningsgrundlaget.

Havlampret (1095)

Odder (1355)

Bæklampret (1096)

Vandranke (1831)

Fugle på udpegningsgrundlaget.

Ynglefugle:

Rørdrum

Plettet rørvagtel

Rørhøg

Sortterne

Trækfugle:

Sangsvane

Grågås

Krikand

Skeand

Hjejle

Pibesvane

Kortnæbbet gås

Bramgås

Spidsand

Pomeransfugl

Bilag 4: Kortbilag

